

BEYOND THE BOUNDS WE ALL KNOW

Doktorandské kolokvium AVU 2023

12. a 13. 4. 2023

9-18:30 v Galerii AVU

PODROBNÝ PROGRAM KOLOKVIA S ANOTACEMI JEDNOTLIVÝCH PŘÍSPĚVKŮ.

STŘEDA 12. 4. // 9:00 – 18:30

9:00 – 12:15

9:00 MgA. Epos 257: Dýmová hora – paralelní světy

(školitel: prof. MgA. Dušan Zahoranský)

9:40 M. A. Martin Kámen: Queer Collective Memorial. Smrt a truchlení v queer umění, archeologie paměti queer kultury, spektrální nekropolitika

(školitelka: Mgr. et MgA. Darina Alster)

10:20 MgA. Tomáš Moravec: Krize vize. Sumarizace

(prof. MgA. Dušan Zahoranský)

11:00 MgA. Roman Štětina: Když DALL-E a jeho kamarádi dělají umění

(školitel: prof. MgA. Tomáš Vaněk)

11:40 Mgr. Eva Drexlerová: Horor digitálního obrazu

(školitel: Mgr. et Mgr. Václav Janoščík, Ph.D.)

Panel

AVU: prof. MgA. Dušan Zahoranský; PhDr. Vjera Borozan, Ph.D.; doc. Mgr. Tomáš Pospiszyl, Ph.D.,

Hosté: Mgr. Vendula Hnídková, Ph.D. (UDU AV ČR); MgA. Radim Labuda, Ph.D.

Epos 257 (5. roč., Intermédia 2)

DÝMOVÁ HORA – PARALELNÍ SVĚTY

Ne náhodou a přesně v místech, kde stála Dýmová hora, se dnes nachází zahrada mateřské školy. Tam, kde se kdysi rozprostíral skrytý městský hvozd, potají doutnalo ohniště a okolo

něj stály bezdomovecké chýše, si dnes hrají děti na prolézačkách. Dýmová hora byla ale s dětským světem propojena ještě jinak. Název Dýmová hora vznikl podle novozélandského dobrodružného seriálu „Děti z Kouřové hory“ resp. z jejího slovenského názvu „Děti z Dymovej hory“. Marcel, který pocházel z východního Slovenska, stejně tak jako velká část ostatních obyvatel Dýmové hory, tento televizní seriál znal z útlého dětství. Tenkrát se na něj díval z pohodlí a bezpečí svého domova a utkvěl mu v paměti a znovu si na něj vzpomněl, když v těchto místech začal přežívat. Co byly ty důvody? Proč zrovna tento seriál? 13 dílný seriál nabízí mnohá podobenství, která se mezi těmito světy prolínají. Svět dětí a dospělých, střet světa divochů a vyspělé kultury, přírody a civilizace, exploatace území za účelem zisku a vyhánění původních obyvatel, ale i motiv zhoubného působení alkoholu.

Martin Kámen (1. roč., Nová média 2)

QUEER COLLECTIVE MEMORIAL (QCM)

Smrt a truchlení v queer umění, archeologie paměti queer kultury, spektrální nekropolitika

Můj disertační projekt se zaměřuje na queer kulturu a její potlačení v historii. Queer komunita a kultura byly vždy na okraji společnosti, ale paradoxně jejich vliv je historicky dokazatelný napříč celým uměleckým spektrem. Queer kultura se stala svou rezistencí vůči epistemologickému násilí přirozeným nosičem původní kultury, rituálů a vždy je transformovala do podoby současné jako odpověď a zrcadlo společnosti. Queer Collective Memorial (QCM) má sloužit jako místo pro posun tradičních způsobů přístupu ke smrti, jako fenomén, který lze vyjádřit v umělecké práci nebo praktikách truchlení. Výraz „queer“ se týká zkoumání a vyprávění o smrti, umírání a truchlení v kontextu queer svazků a komunit, kde jsou zúčastněné subjekty a vztahy, do kterých jsou zapojeny, považovány za „queer“. V teoretické části disertační práce se věnuji výzkumu o významu současné queer kultury v historických konotacích, queer smrti – umírání, rituálech truchlení a duševním zdraví, stejně jako queer umělecké osobnosti, jejichž tvorba se zabývá aspektem smrti a truchlení. Celkově má text reflektovat queer kulturu jako významnou součást uměleckého a společenského spektra, která se snaží o překonání tradičních konvencí a normativit. Praktická část výzkumu má kriticky zhodnotit význam a limitace LGBTQ+ pomníků nedávné minulosti a vytvořit instalaci inkluzivního památníku, který reflektuje a reprezentuje zkušenosti a historii, boj za práva a rezistenci, hrdost a oslavu queer kultury. Památník by neměl být statický a chápán jako definitivní prohlášení, ale měl by mít živý charakter a podléhat dynamickým změnám jako výzva k toleranci a přijetí.

Tomáš Moravec (6. roč., Intermédia 2)

KRIZE VIZE. SUMARIZACE

Příspěvek Tomáše Moravce představí sumarizační fázi projektu disertační práce *Krise vize*, v rámci, které se ve své výzkumné umělecké sondě prakticky zaměřuje na konkrétní lokality veřejného prostoru města, zejména jeho latentní zóny a jejich postupnou transformaci. Vstupuje do nich uměleckými gesty a intervencemi. Zkoumá jejich kvality v souvislosti s pohybem člověka v městském prostředí a sleduje destruktivní i imaginativní potenciál transformativních procesů, které na lokality působí. Dokumentace projektů se propojuje spolu s textovým aparátem jednotlivých hesel, která vznikají jako terminologie zkoumané problematiky i historie proměn pozorovaných lokalit. Vzniká tak vizuální vztahová síť, rozšířená mapa uměleckého výzkumu s vrstvami prostředí, uměleckého gesta i jeho

zhodnocení. Příspěvek představí i nedávné autorské realizace, které přítomnost textu zahrnula v rozličných podobách, ve smyslu fyzickém, procesuálním či virtuálním.

Roman Štětina (4. roč., Intermédia 3) KDYŽ DALL-E A JEHO KAMARÁDI DĚLAJÍ UMĚNÍ

Dlouho se lidé pracující v kreativních odvětvích utěšovali tím, že jejich práci stroje nahradí až jako poslední v řadě, pokud vůbec. A náhle jsme se probudili do světa, kde umělá inteligence tvoří umění. Bouřlivý rozvoj a masivní zájem lidí vyvolávají generátory obrazů jako DALL-E 2, Midjourney, Stable Diffusion a podobně. Tyto modely jsou naučeny na stovkách milionů nebo nižších jednotkách miliard obrázků. Podstatu těchto modelů shrnuli ve svém blogpostu z 22. srpna 2022 StabilityAI: „Tento release je vyvrcholením mnoha hodin společného úsilí o vytvoření jediného souboru, který komprimuje vizuální informace lidstva do několika gigabajtů.“ Člověk interaguje s generátory přes přirozený jazyk. Takzvaný prompt neboli příkaz, na základě kterého stroj vygeneruje obraz, je možné napsat jako holou větu, příběh, báseň nebo jako sekvenci příkazů. Zažívá ekfráze skrze tuto novou technologii svou renesanci? Do jaké míry je její užití vědomé? Jakou roli hrají vyjadřovací schopnosti a kulturní rozhled toho, kdo příkazy zadává, a jak tato technologie promění způsob, kterým tvoříme umění?

Eva Drexlerová (1. roč., Katedra dějin a teorie umění) HOROR DIGITÁLNÍHO OBRAZU

Disertační projekt se věnuje vztahu mezi digitálním obrazem a způsoby, jakými současné technologické mechanismy kontroly modulují náš vztah ke světu a potažmo náš vztah k sobě samým. Výchozí myšlenkou je představa společnosti kontroly, navazující na Gillesse Deleuze, a její současné podoby, rozvinuté například v díle Alexandera Gallowaye a Antoinette Rouvroy pod pojmem algoritmické vlády [algorithmic governmentality]. Předpokladem takto koncipovaného zkoumání je, že lze s digitálními obrazy společnost kontroly myslet. V rámci této společnosti se však velká část vizuální kultury odděluje od lidského zraku a stává se neviditelnou podobným způsobem jako technika kontroly a sledování. V tomto duchu lze říci, že s digitálními obrazy zažíváme jistý pocit ztráty smyslu; že nás uvádí do stavu, ve kterém přicházíme do kontaktu se světem, který Eugene Thacker nazývá *světem-bez-nás*. Způsob, jakým lze tento svět a naši absenci v něm myslet, nám dle tohoto autora nabízí žánr hororu. Podobně jako uvažuje Thacker o *hororu* filosofie, bude tato práce uvažovat o hororu digitálního obrazu jako perspektivě, díky níž můžeme promýšlet *limity* naší schopnosti orientovat se v současné společnosti kontroly.

13:00 – 15:35

13:00 MgA. Martina Drozd Smutná: Jak vystavit výzkum

(školitelka: doc. MgA. Pavla Sceranková, Ph.D.)

13:40 Mgr. Anna Remešová: Co to vůbec znamená „dekolonizovat muzeum“? Příklad Humboldtova fóra v Berlíně a Afrického muzea v Bruselu

(školitelka: PhDr. Vjera Borozan, Ph.D.)

14:20 Mgr. Martina Poliačková: Eskapizmus emo-romantického umenia a jeho výzvy

(školitel: doc. Mgr. Václav Magid)

15:00 MgA. Šárka Zahálková: Gesto rozložené v čase

(školitelé: prof. MgA. Dušan Zahoranský, doc. MgA. Pavla Sceranková, Ph.D.)

Panel

AVU: prof. MgA. Dušan Zahoranský, Ph.D.; doc. PhDr. Pavlína Morganová, Ph.D.; doc. Mgr. Tomáš Pospiszyl, Ph.D.

Hosté: Mgr. Vendula Hnídková, Ph.D. (UDU AV ČR); MgA. Radim Labuda, Ph.D.

Martina Drozd Smutná (4. roč., Intermédia 2)

JAK VYSTAVIT VÝZKUM

Ve svém příspěvku představím praktické kroky, kterými se snažím převést teoretickou část výzkumu do výtvarné podoby. Teoretická část práce vychází z principů diskurzivní analýzy. Mým primárním polem zkoumání je vizualita implikovaná jazykem. Zajímám se o to, jestli jeho genderované užívání může vést ke stereotypním vizuálním vjemům. Jádrem mého výzkumu se stala analýza jazyka, ve které jde primárně o různé formy (genderově vychýleného) hodnocení. Jazyk užívaný ke kritice a hodnocení je téma rozhovorů, které plánuji s absolventy*kami AVU z 90. let. Nejen generační rozdíly mohou náš společný rozhovor komplikovat. Jak nacházet společnou řeč a zůstat objektivní? Jak ve výzkumu založeném na práci s lidmi chápat emocionální práci? Co ve vědě znamená „feministický rozhovor“ a jaká má úskalí? Rekonstrukce pocitů, reflexe snů, úcta k autoritám. Jsou data hodnotnější než vzpomínky? Může být paměť výstavní metodou? Tyto otázky chci v příspěvku nahlídnout jako možné překážky v práci na výzkumné výstavě.

Anna Remešová (2. roč., Katedra teorie a dějin umění)

CO TO VŮBEC ZNAMENÁ „DEKOLONIZOVAT MUZEUM“? PŘÍKLAD HUMBOLDTOVA FÓRA V BERLÍNĚ A AFRICKÉHO MUZEA V BRUSELU

Muzea sehrávala v 19. století zásadní úlohu jak v reprezentaci jinakosti, tak i jako aparát koloniálních režimů, který zajišťoval legitimizaci kulturního extraktivismu v kolonizovaných zemích. Princip akumulace spojený s přesunem ohromného množství artefaktů, jejich uchováváním a vystavováním stál u samého základu vojensko-ekonomického kolonialismu, a proto je dnes nasnadě otázka, jakou roli mohou mít (či mají) tyto instituce dnes. Podíváme se na příklady dvou institucí – Humboldtova fóra v Berlíně a Afrického muzea v Bruselu, které významně pozměnily své expozice ve snaze reflektovat svou institucionální historii a původ

svých sbírek. Zajímat nás bude jejich oficiální narativ, ale také kritická diskuze, kterou tyto instituce vyvolaly.

Martina Poliačková (3. roč., Katedra teorie a dějin umění)
ESKAPIZMUS EMO-ROMANTICKÉHO UMENIA A JEHO VÝZVY

Príspevok sa bude zaoberať pojmom eskapizmu, jeho genealógiou a diskurzívnym ukotvením, a to predovšetkým vo vzťahu so súčasným emo-romantickým umením. Zamerá sa na súčasné prepoklady jeho ukotvenia v umeleckej prevádzke a na možnosti jeho kritického využitia v rámci hľadania interpretatívneho rámca pre motívy objavujúce sa v emo-romantickom umení, ako je snovosť, preludovosť, iracionalita či využívanie fantasy postupov. Je možné, že zaužívané rámovanie eskapizmu a jeho pejoratívneho vymedzenia v tomto zmysle predstavuje výzvu k rozšíreniu interpretatívnych modelov umenia o teoretické prístupy, ktoré prináša teória afektov?

Šárka Zahálková (4. roč., Intermédia 2)
GESTO ROZLOŽENÉ V ČASE

Umělecký zásah do veřejného prostoru je specifickým gestem vstupujícím do širšího společenského diskurzu. Gestem zpravidla rozumíme akt jednorázový, jehož význam však nemusí přicházet instantně. Často se projevuje a akceleruje až v dlouhodobém horizontu – umělecké gesto si nese v sobě vlastní specifickou časovost. Ve svém příspěvku se zamyslím nad možnými podobami a chováním uměleckého gesta, u něž vědomě pracujeme s distribucí v čase. Místo jednorázového aktu tak vzniká sekvence událostí. Podobně jako při fázování obrazu zde záleží na tempu, rytmu a vzájemných souvztažnostech mezi jednotlivými kroky. Vzniká potenciál jiné pozornosti. To může vést k většímu porozumění účelu a významu uskutečňovaného uměleckého gesta.

16:00 – 18:00

16:00 Mgr. Zuzana Kříšková: Normalizační sochařství na Akademii výtvarných umění v Praze

(školitelka: doc. PhDr. Pavlína Morganová, Ph.D.)

16:40 MgA. Zuzana Žilková: Technika malby Jana Kupeckého

(školitel: doc. MgA. Adam Pokorný, Ph.D.)

17:20 Ing. MgA. Lenka Černota, Ph.D.: Vnímat jako vlci

(školitel: prof. Vladimír Kokolia)

Panel

AVU: MgA. Alžběta Bačíková, Ph.D., Mgr. art. Magdaléna Stanová, Ph.D.

Hosté: prof. PhDr. Michaela Ottová, Ph.D. (KTF); Mgr. Palo Fabuš; doc. Mgr. Lada Hubatová-Vacková Ph.D. (UMPRUM)

Zuzana Krišková (1. roč., Katedra teorie a dějin umění)

NORMALIZAČNÍ SOCHAŘSTVÍ NA AKADEMII VÝTVARNÝCH UMĚNÍ V PRAZE

Příspěvek se zaměří na představení tématu Normalizační sochařství na Akademii výtvarných umění v Praze. Akademie měla během normalizace výsostné poslání vychovávat budoucí generace socialistických umělců. Její pedagogové patřili mezi kulturní elitu, škola byla jedním z center oficiálního kulturního života v Československu. Dnes, více jak třicet let od sametové revoluce jsou jména tehdejších pedagogů vytěsněna nejen ze společenského povědomí, ale i z dějin českého poválečného umění, do jehož zažitého kánonu se zatím tzv. oficiálnímu umění období socialismu nedostalo. Kromě nastínění tehdejší situace na Akademii se příspěvek bude snažit odpovědět na otázku proč má smysl zabývat se i tzv. oficiálními výtvarnými umělci normalizace.

Zuzana Žilková (4. roč., Restaurování výtvarných děl)

TECHNIKA MALBY JANA KUPECKÉHO

Letošní prezentace pokračování disertačního projektu se zaměří na představení kapitoly disertační práce týkající se malířské výstavby obrazů Jana Kupeckého. Syntéza vychází z provedených rozsáhlých technologických průzkumů v první řadě autorských děl, které slouží jako základní srovnávací materiál pro díla připisovaná, sporná či s otazníky. Popis postupuje od přípravné fáze podkresby, u které se věnuje její identifikaci, použité technice a výskytu, přes malířské vrstvy podmalby k samotné malbě s lazurami. Aspekty Kupeckého malířské výstavby jsou podrobně rozebírány s ohledem na charakteristiku jeho vrstvení malby jednotlivých obrazových forem, malířského rukopisu a proměny stylu v závislosti na čase a místě. Část kapitoly je zaměřena také na identifikované používané pigmenty, pojiva a média. Bohatý doprovodný obrazový materiál, který je součástí textu, není jeho pouhým doplňkem, ale plnohodnotnou a klíčovou složkou práce.

Lenka Černota (2. roč., Grafika 2)

VNÍMAT JAKO VLCI

Zkouším vnímat tak, jako vnímá vlk a zaznamenávám to malbou.

Omezují svou barevnou škálu vidění na vlčí dichromatickou (barevné vidění je dáno jen dvěma barevnými receptory). Vlci mají větší rozsah škály šedí než lidé. Zkouším simulovat tento bohatší rozsah šedí pro lidi tím, že tmavé odstíny připravuji mícháním a vrstvením jich samotných se světlými barvami. Pracuji za snížených viditelnostních podmínek, které mi poskytují prostor pro orientaci pomocí jiných smyslů než jen zraku, a otupují pojmový poznávací systém. Do malby to vnáším tvarovou abstrakci. Právě schopnost vnímat tvary, to se jen domnívám, by mohla být podobná u lidí i vlků. Také chci prozkoumat, zda vlci mají strach ze světle modré barvy a z nového (neofóbie) – a tyto poznatky potom využít pro odrazující obrazy. Má práce se opírá o poznatky ze zoologie a antropologie. Zkouším se napojit na prožívání vlků metodou empatie.

ČTVRTEK 13. 4. // 9:00 – 18:30

9:00 – 12:15

9:00 Mgr. Lujza Kotočová: Centrá intelektuálneho transferu a ich rádius: Prípady „podzemných“ seminárov Vzdelávacej nadácie Jana Husa, 1979–1989

(školicelka: doc. PhDr. Pavlína Morganová, Ph.D.)

9:40 MgA. Tamara Moyzes: Průvodce uměleckým aktivismem

(školicelky: MgA. Kateřina Olivová, Ph.D. / Mgr. et MgA. Darina Alster)

10:20 MgA. Nik Timková: (po)etické profetické čítanie & Good Night Readers

(školicel: prof. MgA. Tomáš Vaněk)

11:00 MgA. Viktor Takáč: Skryté úhly pohledu

(školicel: MgA. Tomáš Svoboda, Ph.D.)

11:40 Mézes Tünde, M.A.: „The Place of the Text“

(hostujúci doktorandka, školicel: prof. MgA. Dušan Zahoranský, doc. MgA. Pavla Sceranková, Ph.D.)

Panel

AVU: Mgr. Vojtěch Márc, Ph.D.; MgA. Jana Bernartová, Ph.D.; Mgr. art. Anetta Mona Chișa

Hosté: doc. MgA. Martin Blažíček, Ph.D. (FAMU); doc. MgA. Lenka Klodová; Ph.D. (FAVU VUT)

Lujza Kotočová (1. roč., Katedra teorie a dějin umění)

CENTRÁ INTELEKTUÁLNEHO TRANSFERU A ICH RÁDIUS: PRÍPAD „PODZEMNÝCH“ SEMINÁROV VZDELÁVACEJ NADÁCIE JANA HUSA, 1979–1989

Príspevok predstaví dizertačný projekt spočívajúci v sledovaní a analýze intelektuálnych vplyvov, ktoré podmieňovali umeleckú produkciu – ako aj jej teoretickú reflexiu – v poslednej dekáde komunistického režimu v Československu. Dôraz bude pritom kladený hlavne na okruh seminárov zastrešovaných Vzdelávacou nadáciou Jana Husa, ktorý dnes vďaka svojmu inštitucionálnemu pozadiu poskytuje sieť záchytných bodov, vzťahujúcich štúdiom abstraktne pôsobiacich pohybov ideí ku konkrétnym aktérom a miestam. Okrem hlavných pilierov, okolo ktorých je projekt vo svojom základe štruktúrovaný (ako napr. stopovanie konceptov a teórií, ktoré boli predmetom transferu, alebo zhodnotenie role zahraničných mediátorov), bude diskutovaný rovnako zvolený metodologický rámec, ktorý sa vo viacerých smeroch odvoláva na premisy vzišlé zo súčasných debát v oblastiach, akými sú štúdiom moderných intelektuálnych dejín či výskum procesov kultúrnej transmisie.

Tamara Moyzes (5. roč., Nová média 2)

PRŮVODCE UMĚLECKÝM AKTIVISMEM

UMĚNÍ PRO ZMĚNU / ARTIVISMUS / UMĚNÍ, KTERÉ FUNGUJE POLITICKY / UMĚNÍ V PŘÍMÉ AKCI

UMĚNÍ / MÉDIA / POLITIKA

Jaké komplexní strategie existují na podporu profesionálních umělců žijících v exilu, umělců, kteří uprchli před válečným konfliktem neboli jsou kvůli svým aktivitám ve svých domovských krajinách právně perzekvováni? Jakou roli v těchto strategiích hrají umělecké instituce i grantová politika? Jakou mají kapacitu a jaká je udržitelnost těchto programů? Umělecký aktivismus může hrát důležitou roli při vytváření nových forem či nových sociálních vztahů. Tyto praktiky však nemohou být náhradou tradičnější formy politické angažovanosti. Pokud chceme transformovat společnost, s institucemi musíme spolupracovat.

Nik Timková (2. roč., Intermédia 3)

(PO)ETICKÉ PROFETICKÉ ČÍTANIE & GOOD NIGHT READERS

Profécia - Proroctvo alebo Divinácia býva sférou neistoty, simultánnosti, protirečenia, paradoxu a podobenstva, do ktorej vstupujeme, keď sa chceme pokúsiť v neistote nahliadnuť do neznáma. Divinácia súvisí aj s gamblingom (hazardom), ktorý etymologicky súvisí s hrou, žartom a triksterkou - figliarkou, ktorá hovorí jazykom náhody a hrá sa s mágiou fikcie. Slovo hazard, nie je slovom z vyššej triedy, spája sa skôr so slangom a je jazykom chátry. Poetika divinácie je poetikou deviácie a rozvratu a je založená na anti-strategickom konaní, kde prorokovať znamená schopnosť čítať situáciu, ktorá sa práve deje. V poslednom kolokviálnom príspevku, som už hovorila o profetickom štúdiu a zvedovosti ako mieste a metóde výskumu. Chcela by som v tomto zmysle pokračovať a prezentovať kapitolu výskumu, ktorá sa zaoberá spoločným čítaním ako zvedavou divinačnou praxou. Chcela by som predstaviť východiská (po)etického čítania, praktiky, ktorú vytvorili Denise Ferreira da Silva a Valentina Desideri, s ktorých kolektívnymi profetickými praxami sa stretávam v rámci seminárov Sensing Salon od roku 2017. Zároveň by som chcela predstaviť praktickú časť výskumu, ktorou je performtívne čítanie Good Night Readers s platformou björnsonova a seminár, ktorý pripravujem pre ZS 2023/24 ako pedagogický formát, ktorý berie do úvahy odlišné temporality a orientácie v rámci neistoty v živote a učení. Na jednej strane našu orientáciu na seba ako na cítiacu myšliacu nádobu plnú neistôt a vibrácií. Na druhej strane to ako sa zaoberáme spôsobmi orientácie vo svete a tým, čo znamená niečo cítiť vo vzťahu k prítomnosti a budúcnosti. Ak hovoríme o vzdelávaní ako profetickom (od)účaní v dekreácii a zvedavosti, vzdelávací prístup založený na pokroku a napredovaní, neustálom riešení problémov a inovácií, súťažení a majstrovstve nie je niečo, čo svet práve potrebuje; takýto prístup kopíruje zažitú normu a udržiava krivdy a ubližujúce systémy. Ako fungujeme spoločne, v neviditeľnosti a s mnohými/v mnohých? Aké formáty potrebujeme, aby sme ako vysokoškolské vzdelávacie inštitúcie vytvárali priestor pre kolektívne prístupy a praxe, ktorých kritika komunikuje princípom vzájomnosti, rešpektu a spoupatičnosti?

Viktor Takáč (5. roč., Nová média 1)
SKRYTÉ ÚHLY POHLEDU

Espen Aarseth označuje prostorovost videoher jako nejdůležitější faktor, který medium odlišuje od všech ostatních médií. Na analýze pohledu a pohybu virtuální kamery stopují vztahy mezi obrazovou reprezentací světa hry a imaginativní složkou hráče videoherního prostoru. V závěru prezentace demonstrují, do jaké míry nám analytické nástroje sledující pohyb uživatele či jeho pohled, mohou pomoci "měřit" efemérní vztahy mezi interaktivitou a imerzí v prostředí galerijní instalační situace.

Mézes Tünde (hostující doktorandka, Intermédia 2)
„THE PLACE OF THE TEXT“

In my research, I focus on the processes of reception and understanding of text-based artworks. My main concerns are to explain the rise of textual elements in the visual arts and to understand how the presence of the text influences the meaning of an artwork. My presumption is that the text expands the field of interpretation immensely: the image imagined as a response to the written text is an extension of the visual appearance of the piece.

In my presentation, I show some aspects that can arise when interpreting text-based works of art reflecting on the possible conflict between textual and visual elements. I label each aspect with a pair of opposing (or seemingly opposing) terms, but not to identify the text with one concept and the image with the other. I emphasize the overlaps and the shuffling of positions.

13:00 – 15:35

13:00 MgA. Ladislava Gažiová: 50. léta dvacátého století jako důležitý mezník v historii Romů na území dnešní České a Slovenské republiky

(školitel: prof. MgA. Tomáš Vaněk)

13:40 MgA. Štěpán Kleník: ARTVERSE: Možnosti technologické demokratizace a digitální transformace kulturních institucí (galerijního typu)

(školitel: prof. MgA. Tomáš Vaněk)

14:20 MgA. Artur Magrot: Stát ve službách umění

(školitel: prof. MgA. Dušan Zahoranský)

15:00 Mgr. Viktorie Vítů: Každodennost v umění a umění v každodennosti: Jiří Toman

(školitel: doc. Mgr. Tomáš Pospiszyl, Ph.D.)

Panel

AVU: Mgr. Vojtěch Márc, Ph.D.; MgA. Jana Bernartová, Ph.D.; Mgr. art. Anetta Mona Chişa;

Hostky: doc. MgA. Lenka Klodová; Ph.D. (FAVU VUT); Mgr. Johana Lomová, Ph.D.

Ladislava Gažiová (4. roč., Intermédia 3)

50. léta dvacátého století jako důležitý mezník v historii Romů na území dnešní České a Slovenské republiky

Historicky komplikovaná padesátá léta dvacátého století se s vymezením na historii romského obyvatelstva na území tehdejšího Československa dají považovat za přelomové období. Většina Romů se z okrajů společnosti postupně stávají romskými občany (v dobovém jazyce tzv. „cikánskými občany“), a tak jako všichni ostatní i spolubudovateli nové socialistické společnosti.

Zapojení do pracovního procesu vyloučených obyvatel poválečné Československé republiky nebylo zcela jednoduché. Vytvářená strukturální řešení ne vždy skončila úspěchem, ale mnohá se dají hodnotit jako úspěšná nebo alespoň částečně úspěšná.

Příspěvek se pokusí nastínit historické souvislosti týkající se několika otázek. Proč je tak důležitý moment zapojení vyloučených do pracovního procesu a proč i kontroverzní zákon č. 74 z roku 1958 „O trvalém usídlení kočujících osob“ mohl mít určitou logiku v daném dějinném okamžiku? Můžeme toto období jako první v historii našeho kontextu považovat za počáteční krok k přípravě půdy pro vznik budoucího vizuálního umění Romů?

Štěpán Kleník (1. roč., Intermédia 3)

ARTVERSE: Možnosti technologické demokratizace a digitální transformace kulturních institucí (galerijního typu)

Nové technologie nenahradí zážitky reálné, vytváří totiž nové.

Ve svém příspěvku představím projekt disertační práce, kde se zaměřuji na digitální transformaci kulturních institucí, především uměleckých galerií a muzeí.

Jaký potenciál nabízí a jakým způsobem mohou nové technologie jako virtuální a rozšířená realita, blockchain, umělá inteligence, big data apod. rozšířit umělecký zážitek návštěvníků v prostorách institucí i mimo ně? Co přináší nové technologie z pohledu umělecké tvorby, jaké nové typy zážitku konstruují, jak je ovlivňují a jakým způsobem mohou díky dynamické kontextualizaci rozvíjet kritické myšlení.

Artur Magrot (1. roč., Intermédia 2)

STÁT VE SLUŽBÁCH UMĚNÍ

Umění má komplexní vztah k moci. Na jedné straně může sloužit jako prostředek propagandy a udržování stávajícího stavu (např. kulturní diplomacie, kapitalistický realismus), na druhé straně však existuje dlouhá historie subverzivního umění, které se zaměřuje na kritiku a dekonstrukci dominantních ideologií a společenských norem. Umělci využívají různé taktiky a strategie, aby se stavěli proti moci – otevřeně, skrytě, skrze symboly a kódy, plánováním nebo realizací nových společenských uspořádání. Tyto aktivity, ať je pojmenujeme neoficiální, angažované, kryptické nebo aktivistické, kreativně využívají moc jako zdroj témat, postojů a strategií pro svou práci. Může se jednat o sarkastické detaily v renesančních malbách, šifrované zprávy v umění ve veřejném prostoru nebo o práce Forezních architektů, využívající forenzní estetiku jako nástroj objasnění a prokázání bezpráví a porušování lidských práv, často z prostoru vládnoucí garnitury.

Mým záměrem je zabývat se tímto typem umění a nahlédnout do sebereproduktivních procesů moci. Chtěl bych využít těchto poznatků nejen pro uměleckou praxi a generování poučenějších témat, ale i jako možnost k prozkoumání technik, které vedou k disciplíně, kontrole a normalizaci společnosti. V tomto roce jsem se zaměřil na umělkyně a umělce, kteří ve své práci využívají kryptického umění. Tedy druhu uměleckého aktivismu, který své poselství sděluje pomocí symbolů, kódů a jiných skrytých významů. Konkrétně jsem se zabýval prací sochařky Marie Uchytlové (1924–1989) a sochou Aeskulap (1973) od Valeriána Karouška a Jiřího Nováka.

Viktorie Vítů (1. roč., Katedra teorie a dějin umění)

KAŽDODENNOST V UMĚNÍ A UMĚNÍ V KAŽDODENNOSTI: JIŘÍ TOMAN

Tématem mé disertace je každodennost v kontextu českého umění šedesátých let. Kladu si otázku, jak v tomto kontextu rozumět pojmu umění, která má dvě podotázky: 1) jak se „zarámováním“ každodennosti jako umění mění to, jak každodennost prožíváme a vnímáme, a 2) co to znamená žít život jako umění, každodennost uměním prodchnout či nabourat.

Ve svém příspěvku se zaměřím na dílo Jiřího Tomana, ve kterém nalezneme jak zájem o estetické působení neuměleckých skutečností, tak snahu proměnit život hrou. Pozornost budu věnovat především jeho fotografiím z cyklů „Ledy“, „Mraky“, „Kry“, „Tvary“ a dalším, které se pokusím zasadit do širšího kontextu fotografického zájmu o struktury spojeného s informelem a interpretovat s využitím pojmu rámu tak, jak jej užívá Rosalind Krauss, když píše o surrealistické fotografii. Zároveň se budu snažit ukázat, že tyto Tomanovy fotografie tvoří spolu s jeho „akční polohou“ součást jednoho projektu „smrtelně vážného umění“.

16:00 – 18:35

16:00 MgA. Barbora Šimková: Proč mě (už) nebaví dělat umění

(školitelky: MgA. Kateřina Olivová, Ph.D.)

16:40 Mgr. Ondřej Trhoň: Otevřený svět afektivního kapitalismu: Případová studie Genshin Impact

(školitel: Mgr. et Mgr. Václav Janoščík, Ph.D.)

17:20 MgA. Linda Wrong: Dnešní odpad zítřejší surovina?

18:00 MgA. Milan Mazúr: Nedívanie sa

(školitel: MgA. Tomáš Svoboda, Ph.D.)

Panel

AVU: doc. MgA. Pavla Sceranková, Ph.D.; MgA. Tomáš Svoboda, Ph.D.; Mgr. art. Magdaléna Stanová, Ph.D.;

Hosté: doc. Mgr. Lada Hubatová-Vacková Ph.D. (UMPRUM), Mgr. Palo Fabuš

Barbora Šimková (3. roč., Nová média 2)

PROČ MĚ (UŽ) NEBAVÍ DĚLAT UMĚNÍ

Esejisticky laděný příspěvek k mizérii pracujících v kultuře.

Ondřej Trhoň (2. roč., Katedra teorie a dějin umění)

OTEVŘENÝ SVĚT AFEKTIVNÍHO KAPITALISMU: PŘÍPADOVÁ STUDIE GENSHIN IMPACT

Otevřené herní světy slibují fantazii podobající se virtuálnímu pískovišti – svobodu pohybu, chování a realizaci hráčských tužeb. Ty přímo souvisí s různými druhy avatarství (jak je vykládá teoretik Rune Klevjer), fenomenologickou podstatou hráčského rytmu (Brendan Keogh) i pozicí hráče jako subjektu (kybernetické optimační logiky).

Na příkladu ohromně úspěšné hry na hrdiny s otevřeným světem Genshin Impact chci pomocí spojení aparátu kritických herních studií s afektivní teorií ideologie poukázat na mechanismy, jimiž se celý herní – zdánlivě svobodný – zážitek podřizuje extradiegetické metavrstvě pravidel, akumulčních systémů, náhodných mikrotransakcí a dalších prvků. Jak ale chci jako součást svého vyvíjejícího se doktorského projektu ukázat, diegeze a extradiegeze se v případě her typu Genshin Impact rozplývá, a na povrch vyplývá fenomenologicky/afektivně ukotvená akumulční logika prostupující každým stříbřitým jezerem nebo malebným lesem herního světa.

Linda Wrong (2. roč., Socha 1)

DNEŠNÍ ODPAD – ZÍTŘEJŠÍ SUROVINA?

Nadspotřeba stále více vyprazdňuje zdroje a výrobci se tak stávají alchymisty, designéři vědci a umělci svými díly interpretují současný stav věcí a stále větší ekologickou krizi. Jako

nabídka environmentálních benefitů, která je jistě v mnoha případech greenwashignem, signalizují tyto inovace změnu ve stavu nahlížení nás samotných na materiály. Příspěvek prezentuje rozdělení materiálů dle LCA (Life Cycle Assessment) metody, která rozděluje materiály do několika základních skupin. Právě vznikající materiálová laboratoř SUBlab a s ní spojený materiálový sklad poukazují na možnosti získávání surového materiálu jako supply chainu vzniklého z převážně odpadních zdrojů AVU, jehož použití se ukazuje jako vhodné pro sochařské účely. Vzhledem k tomu, že sochařství je jednou z nejméně ekologických uměleckých disciplín (nároky na vodu, spotřebované energie, materiál aj.) přihlíží tento practice-based výzkum k materiálům nově vzniklým recyklací. Plast, beton, papír, textil a další jsou pomocí mechanických procesů převáděny do cyklických procesů a my zažíváme materiálovou revoluci. Knihovny materiálů a zahraniční dodavatelé nabízejí tisíce a tisíce vzorků. Které z nich bychom však mohli použít? Jsme schopni je substituovat získáním našeho vlastního zdroje? Obstojí tyto materiály nejen v praktickém užití, ale také ve způsobu, jak na ně budeme nahlížet? Porozumění materiálu na haptické i kognitivní úrovni, je nutné k otevření hlubšímu významu sochařství a dovoluje jej chápat na mnoha úrovních. Všudypřítomnost rozdílných materiálů v současném sochařství stále více odkrývá nedostatek slovní zásoby potřebné i identifikaci a analýze jejich významu.

Milan Mazúr (5. roč., Nová média 1)
NEDÍVANIE SA

V prezentácii sa pokúsim naznačovať rôzne stratégie skladania motívov z rôznych perspektív. Existuje pojem absencia filmového obrazu? Textovú a obrazovú časť som zvolil ako formu experimentálneho textu s presahmi na prehľadávanie sekvencií z filmov a prostredí fikcie. Pohybovať sa budeme predovšetkým v žánroch experimentálnej, pomalej kinematografie, teórie filmu ale aj autorského textu.

Skús nemrknúť

„Nemrkní a len sa dívaj.

A skús nemrknúť.“

Prečo ma usadil na miesto, kde sedím? Zapol video.

„Skús nemrknúť a dívaj sa.“

Kto je za? A kto pred? Čo znamená chýbajúci pohľad?